

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΧΑΡΑΞΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΑΥΞΗΜΕΝΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η επισήμανση των τάσεων της εγκληματικότητας στη σύγχρονη κοινωνία δεν είναι ευχερής. Οπωσδήποτε διαπιστώνεται μια έξαρση παλαιών μορφών και όξυνση προβλημάτων που πάντοτε υπήρχαν, παράλληλα δε μια δυναμική εμφάνιση νέων μορφών εγκληματικότητας.

Έτσι είμαστε μάρτυρες μιας αυξανόμενης παραβατικότητας κρουσμάτων εγκληματικής βίας (ληστείες, ανθρωποκτονίες, βιαιοπραγίες, εξαπλούμενης κατάχρησης τοξικών ουσιών, παραβατικότητας ανηλίκων, κλοπών, διαρρήξεων, ηλεκτρονικού εγκλήματος κ.λ.π.).

Για την αντιμετώπισή τους διαγράφονται ασφαλώς, αρκετές προτεραιότητες.

Πιο κύριες από αυτές είναι:

α) Η δημιουργία της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής των διωκτικών Υπηρεσιών.

β) Η ορθολογική οργάνωση του υπηρετούντος προσωπικού, ιδιαίτερα στην επαρχία και τα μεγάλα αστικά κέντρα.

γ) Η ανάγκη της διεθνούς συνεργασίας και πάνω απ' όλα,

δ) Η σωστή επιλογή, εκπαίδευση και συνεχής ενημέρωση του Αστυνομικού.

Αυτή η τελευταία - η εκπαίδευση του αστυνομικού - αποτελεί βασική προϋπόθεση, για τη σωστή λειτουργία των υπολοίπων.

Ένας από τους κύριους φορείς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου του εγκλήματος, ο Αστυνομικός οφείλει να γνωρίζει όχι μόνο τους νομικούς κανόνες που ορίζουν το πλαίσιο δράσης του, αλλά και όλα τα πορίσματα των επιστημών του ανθρώπου, που έχει χειριστεί ανθρώπους που δρουν μέσα σε δεδομένες κοινωνικές συνθήκες και καταστάσεις. Πρέπει επίσης να

γνωρίζει ότι για να φέρει σε πέρας και να εκπληρώσει την αποστολή του, έχει ανάγκη συνεργασίας με τους πολίτες.

Για να δημιουργηθούν όμως προϋποθέσεις καλής συνεργασίας μεταξύ της Αστυνομίας και του κοινού, θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια και από τις δύο πλευρές.

Το μεν κοινό να γνωρίζει την αποστολή της Αστυνομίας και να πεισθεί για την αναγκαιότητα του θεσμού, καθώς και την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της, ώστε να περιβάλλει με αγάπη και εμπιστοσύνη, η δε Αστυνομία κατά την εκτέλεση της αποστολής της, να χρησιμοποιεί μεθόδους και μέσα, που αφενός μεν να πετυχαίνει το σκοπούμενο αποτέλεσμα και να εδραιώνεται έτσι το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης στο κοινό, αφετέρου δε να δημιουργεί την καλή "εικόνα".

Η "εικόνα" που δημιουργεί η Αστυνομία στο κοινό, για να διαμορφωθεί απαιτεί μεγάλη προσπάθεια και προπαντός δημιουργία καλών ανθρωπίνων σχέσεων κάθε Αστυνομικού.

Είναι υποχρεωμένη να πείσει τον πολίτη, για τις υποχρεώσεις του μέσα στην Κοινωνία και ιδιαίτερα για την υποχρέωσή του, να σέβεται και να συμμορφώνεται με τους κανόνες δικαίου που ρυθμίζουν την συμπεριφορά μεταξύ των ανθρώπων.

Για την επιτυχία επίσης στην αποστολή του ο Αστυνομικός, σε μια δημοκρατική πολιτεία, πρέπει να δρα με βάση δύο(2) κυρίως γνώμονες:

α) Το σεβασμό στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, όλων των παραγόντων που εμπλέκονται, καθ' οιονδήποτε τρόπο σε ένα εγκληματικό γεγονός (δράστη, θύματος, μαρτύρων).

β) Τη συμμόρφωση προς τις αρχές μιας σωστής αντιεγκληματικής πολιτικής, προς τις επιταγές της οποίας θα εναρμονίσει τη δράση του.

Ευτυχώς αυτοί οι δύο γνώμονες βαίνουν οιονεί παράλληλα και δεν αλληλοσυγκρούονται.

Εδώ ακριβώς ανακύπτει και η αναγκαιότητα της γνώσης των πορισμάτων της εγκληματολογικής έρευνας.

Η διδασκαλία τους δυσχεραίνεται από το γεγονός, ότι οι Αστυνομικοί και οι Εγκληματολόγοι, έχουν ένα πολύ κοινό σημείο συνάντησης. Την κοινή ενασχόλησή τους με την εγκληματική πραγματικότητα κι όχι μόνο με τις αφηρημένες έννοιες, περί εγκλήματος, ποινής κ.λ.π.

Βρίσκονται αντιμέτωποι μαζί της ο ένας στη καθημερινή πρακτική του, ο άλλος κατά την διεξαγωγή των εμπειρικών του ερευνών.

Τα πορίσματα, ακριβώς αυτών των ερευνών των Εγκληματολογικών θα πρέπει να γίνουν κτήμα του Αστυνομικού που δρα, ώστε να γίνεται η μεγαλύτερη δυνατή χρήση των ανθρώπινων δυνατοτήτων του, που αλλιώς λανθάνουν και παραμένουν αναξιοποίητες η ακόμα χειρότερο, η αστυνομική δράση εμφανίζει αρνητική αποτελεσματικότητα.

Έχει αποδειχθεί ότι το ελληνικό κοινό παρέχει πληροφορίες στην Αστυνομία, ανάλογα με το ατομικό του συμφέρον, τη θέση που λαμβάνει απέναντι στη κοινωνία και το κράτος και την εμπιστοσύνη που έχει στην Αστυνομία.

Από την Ελληνική Ποινική Δικονομία δίδεται σε όλους τους πολίτες το δικαίωμα να καταγγείλουν στις Αστυνομικές Αρχές ή τη δικαιοσύνη οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη διωκόμενη αυτεπάγγελτα, για την οποία λάβανε γνώση, με οποιοδήποτε τρόπο.

Η καταγγελία εκφράζεται για τον πολίτη σαν δικαίωμα, για την πρόληψη της εγκληματικότητας γενικά, ενώ για τον Αστυνομικό ως υποχρέωση.

Πέρα όμως από αυτό το νομικό δικαίωμα η πλειονότητα του Ελληνικού λαού, έχει συνειδητοποιήσει την ανάγκη της ύπαρξης έννομης τάξης και κοινωνικής γαλήνης, γι' αυτό παρέχει πληροφορίες και άλλου είδους συνεργασία στην αστυνομία, προς πάταξη της εγκληματικότητας.

Πολλές επιχειρήσεις και οργανισμοί, καθώς και ιδιώτες λαμβάνουν ειδικά μέτρα προστασίας του προσωπικού τους και της περιουσίας τους από εγκληματικές δραστηριότητες.

Για το σκοπό αυτό προσλαμβάνουν φύλακες, εγκαθιστούν συστήματα ασφαλείας και συνδέσεις με Αστυνομικές Υπηρεσίες και δέχονται τη λήψη

ορισμένων μέτρων από την Αστυνομία στα σπίτια τους ή' στου τόπους εργασίας τους.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει να γίνεται συστηματική διδασκαλία των πορισμάτων των σχετικών με την εγκληματικότητα εμπειρικών ερευνών, αλλά και κατά τακτά διαστήματα μετεκπαίδευσης και επιμόρφωσης των Αστυνομικών, ώστε να διατηρείται σε υψηλό βαθμό η σχετική τους ενημέρωση, ενόψει και της συνεχούς και ολοένα επιταχυνόμενης ανάπτυξης της εγκληματολογικής γνώσης.

Βέβαια η εγκληματολογική επιστήμη, ιδιαίτερα νέα επιστήμη, δεν έχει τις περισσότερες φορές να παράσχει κατά άμεσο τρόπο, αλάνθαστες και δοκιμασμένες συνταγές, για το τι πρέπει να γίνει και πως πρέπει να γίνει.

Είναι όμως σε θέση, έμμεσα να μας καθοδηγεί με βάση τις πολλές επιστημονικές έρευνες που έχουν διεξαχθεί διεθνώς να μας συμβουλεύει για το τι πρέπει να αποφύγουμε να κάνουμε, σε συγκεκριμένες, κάθε φορά περιπτώσεις.

Και βέβαια ο Αστυνομικός, θα πρέπει να είναι ενήμερος των τελευταίων τεχνασμάτων που χρησιμοποιούν οι εγκληματίες και τα εγκληματολογικά εργαστήρια ικανά εξοπλισμένα, για να προβαίνουν στη γρήγορη και ασφαλή ανάλυση των στοιχείων για την εξιχνίαση των εγκλημάτων που τελούνται.

Όμως, πιο σημαντική, κατά την άποψη των ειδικών είναι η λειτουργία του Αστυνομικού κατά την πρόληψη του εγκλήματος (προκύπτει, άλλωστε, αδιαμφισβήτητα η σημασία της πρόληψης και από τις σχετικές έρευνες του Συμβουλίου της Ευρώπης.)

Και η εγκληματολογική γνώση παρέχει στον Αστυνομικό της πλαίσιο, μέσα στο οποίο θα ασκήσει μια αποτελεσματική προληπτική παρέμβαση, όπου, όταν και όπως χρειάζεται.

Ο προληπτικός ρόλος του Αστυνομικού μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμος, κατά την υλοποίηση ορισμένων από τις πιο σημαντικές στρατηγικές που έχουν αναπτυχθεί και θεωρητικά υποστηριχθεί, ιδιαίτερα:

α) Εκείνες που στηρίζονται στην ανάγκη ανάπτυξης κοινωνικών δεσμών των νέων με άτομα προσαρμοσμένα στη κοινωνία (με την επίδραση άτυπων κανόνων, κυρώσεων ή ελέγχων).

β) Σ' εκείνες που βασίζονται στην ανάγκη να επιτευχθεί αποδέσμευση από τις εγκληματικές επιδράσεις και επανακατεύθυνση προς προκοινωνικές δραστηριότητες.

Τα τελευταία χρόνια υπήρξε αξιοσημείωτο ενδιαφέρον για τις Αστυνομικές Στρατηγικές και φιλοσοφίες, οφειλόμενο στον αυξανόμενο αριθμό των βίαιων εγκλημάτων, στην υψηλή ανταγωνιστική αγορά ναρκωτικών, στο φόβο για το έγκλημα, καθώς και στη διεθνοποίηση του εγκλήματος.

Όλα τα παραπάνω οδήγησαν στην υιοθεσία, μιας νέας αστυνομικής πρακτικής (ή φιλοσοφίας), της κοινοτικής Αστυνόμευσης.

Για την υλοποίηση των στόχων αυτών πολλές Αστυνομικές Υπηρεσίες, συνεργάζονται στενά με τις Αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και προσπαθούν να λειτουργήσουν τα Συμβούλια πρόληψης της Εγκληματικότητας, ο ρόλος των οποίων είναι πολύ σπουδαίος για την αντιμετώπιση προβλημάτων τοπικού χαρακτήρα.

Σας Ευχαριστώ

Δημήτριος Μητρόπουλος